

РОБЪРТ ШЕКЛИ ДОЛУ РЪЦЕТЕ

Превод от английски: Владимир Германов, 1996

chitanka.info

Корабният детектор за регистриране на маса припламна в розово, после в червено. Аги дремеше пред пулта за управление и очакваше Виктор да приготви вечерята. Вдигна поглед веднага.

— Наближаваме планета — изкрещя той, за да надвика свистенето от изтичащия въздух.

Капитан Барнет кимна. Дооформи горещата кръпка и я залепи върху износената обшивка на „Индевър“. Свистенето се превърна в нисък стон, но не изчезна напълно. Не беше изчезвало нито за миг. Когато Барнет се появи край пулта, планетата едва се виждаше зад периферията на малкото червено слънце. Светеше в зелено на фона на черната космическа нощ и накара двамата мъже да си помислят едно и също нещо.

Барнет облече мисълта в думи.

— Чудя се дали там има нещо, което си струва да се вземе — каза той намръщено.

Аги повдигна белите си вежди с надежда. Наблюдаваха приборите, които започнаха да отчитат данни.

Нямаше да попаднат на тази планета, ако бяха насочили „Индевър“ по Южните галактически коридори. Там обаче полицията на Конфедерацията бе станала особено активна и Барнет предпочиташе да стои настрана.

„Индевър“ беше регистриран като търговски кораб — макар че единствената стока, която носеше, бяха няколко бутилки много силна киселина, с която се отваряха сейфове, и три средно мощни атомни бомби. Властите не гледаха с добро око на такава стока и непрекъснато се опитваха да приберат екипажа за някакви стари обвинения — убийство на някоя луна, грабеж на Омега, взлом на Самиа 2. Древни, почти забравени престъпления, в които полицаите непрекъснато се ровеха.

Положението се влошаваше още повече поради факта, че новите полицейски кораби бяха по-добре въоръжени от „Индевър“. Нямаше как — за да стигнат до Нова Атина, където наскоро бяха открити богати уранови залежи, трябваше да минат по обходен маршрут.

— Не е кой знае какво — отбеляза Аги, докато се взираше в приборите.

— Можем и да не спираме — поклати глава Барнет.

Данните не бяха интересни. Планетата беше по-малка от Земята, не бе включена в никакви карти. Нямаше търговска стойност, ако не се брои кислородната атмосфера.

Когато минаваха покрай нея, детекторът за тежки метали оживя.

— Ей! Там има нещо — възкликна Аги, без да сваля поглед от приборите. — Чисто вещество! Много чисто! И е на повърхността.

Погледна към Барнет, който кимна. Корабът промени курса си и се насочи към повърхността на планетата.

Отзад се приближи Виктор, нахлупил върху бръснатата си глава малка вълнена шапчица. Застана зад Аги, който спускаше кораба към повърхността. На около половин миля видяха тежкия метал, регистриран от приборите.

На едно голо място бе кацнал космически кораб.

— Интересно — каза Барнет и кимна на Аги да приближи „Индевър“ още повече.

Аги осъществи спускането удивително умело. Отдавна бе прехвърлил задължителната пенсионна възраст за главни пилоти, но от това координацията му не бе пострадала никак. Барнет го бе открил в моментна пълно безпаричие и веднага го бе взел в екипажа. Капитанът винаги бе готов да помогне на изпадналия в беда, стига да имаше някаква полза за него самия и поне малки изгледи за печалба. Двамата изповядваха сходни възгледи за частната собственост, но се разминаваха по начините за придобиването ѝ. Аги предпочиташе сигурните неща. Барнет, от друга страна, притежаваше повече кураж, отколкото бе полезно за крехкия вид хомо сапиенс.

Когато приближиха достатъчно, видяха, че странният кораб долу е по-голям от „Индевър“. И съвсем нов. Формата на корпуса му беше непозната за тях, както и обозначенията.

— Виждали ли сте някога такова нещо? — попита Барнет.

Аги затършува в огромната си памет.

— Малко прилича на цефийски, само че е прекалено плосък. Доста далече сме. Може изобщо да не е на Конфедерацията.

Виктор гледаше големия кораб с отворена от удивление уста. Въздъхна шумно и промърмори:

— Този кораб може да ни свърши добра работа, нали, капитане?

Барнет изведнъж се усмихна — както пукнатина се появява върху гранит.

— Виктор — каза той, — колкото и да си елементарен, улучи право в целта. Този кораб наистина може да ни свърши добра работа. Да слезем долу и да поприказваме с капитана му.

Преди да притегне колана, Виктор се увери, че замразяващите бластери са заредени както трябва.

Кацнаха и изстреляха сигнални ракети за влизане във връзка, но чуждият кораб не отговори. Атмосферата на тази планета изглеждаше годна за дишане, температурата беше около 5 градуса по Целзий.

Тримата изминаха петдесетте метра между корабите старателно усмихнати.

Отблизо чужденецът изглеждаше величествено. Блестящата му сребриста обшивка почти не беше наранена от метеори. Люкът беше отворен и тихото жужене, което долиташе отвътре, подсказваше, че генераторите работят.

— Има ли някой тук? — извика Виктор в отвора на люка. Гласът му отекна във вътрешността. Не последва отговор — чуваше се само жуженето на генераторите и шумоленето на тревата вън.

— Къде според теб са отишли? — попита Аги.

— Вероятно да се поразходят — предположи Барнет. — Не мисля, че са очаквали посетители.

Виктор седна примирено на земята. Барнет и Аги обиколиха кораба възхитени от огромните сопла.

— Мислиш ли, че ще се справиш с него? — попита Барнет.

— Не виждам защо не — отвърна Аги. — Най-напред, двигателят е конвенционален. Допълненията не са толкова важни. Съществата, които дишат кислород, използват горе-долу еднакви системи за управление. Ще ми трябва малко време и ще разбера всичко.

— Някой идва — извика Виктор.

Върнаха се бързо пред люка. На около триста метра имаше рядка гора и от нея се бе появило нещо. Приближаваше към тях.

Аги и Виктор извадиха бластерите си едновременно.

През бинокъла си Барнет видя тънка фигура с правоъгълна форма, около петдесет сантиметра на дължина и трийсет на ширина. Съществото беше дебело само пет сантиметра и нямаше глава.

Барнет се намръщи. Досега не беше виждал носещ се над тревата правоъгълник.

Фокусира бинокъла по-добре и видя, че съществото е грубо казано хуманоидно. Тоест, имаше четири крайника. Два от тях, почти скрити в тревата, му служеха за придвижване, а другите два висяха неподвижно във въздуха. Някъде по средата личаха две малки очи и уста. Съществото нямаше облекло или скафандър.

— Изглежда странно — промърмори Аги и настрои цевта на бластера си. — Може би няма други с него.

— Надявам се — отвърна Барнет и също извади бластера си.

— Разстояние двеста метра — прецени пилотът, насочи оръжието си и вдигна очи. — Искаш ли преди това да поговориш с него, капитане?

— Няма какво да говорим — отговори Барнет лениво. — Само го остави да се приближи повече, за да сме сигурни, че ще го улучим.

Аги кимна и се прицели.

Калън кацна на тази малка ненаселена планета с надеждата да взриви няколко тона ерол — минералът, който толкова много се ценеше от жителите на Мабог. Никакъв късмет. Неизползваният взрив все още беше в контейнера на тялото му, заедно с една ядка от керла. Щеше да се върне с баласт, вместо с ценен товар.

Е, помисли си, когато излезе от гората, следващият път може би ще...

Стресна се, защото видя тънък, странен на вид космически кораб, кацнал на поляната до неговия. Не бе очаквал да срещне живи същества сред това мъртвило.

А екипажът го очакваше пред собствения му люк! Веднага забеляза, че по форма общо взето приличат на него самия. В Съюза на Мабог имаше раса, която бе почти изцяло като тези същества, но корабите й бяха доста по-различни. Интуицията му подсказа, че чужденците са може би от цивилизацията, за която се говореше, че се намирала в периферията на Галактиката.

Забърза от нетърпение да се срещне с тях.

Странното беше, че те не мърдаха. Защо и те не тръгнаха да го посрещнат? Знаеше, че го гледат, защото и трите същества сочеха към

него.

Закрачи още по-бързо и си даде сметка, че не познава обичаите им. Надяваше се единствено да нямат никакви дълги и тягостни церемонии. Бе прекарал само час на тази неприветлива планета, а вече се чувстваше уморен. Беше гладен, искаше и да се изкъпе.

Почувства силен леден удар, който го тласна назад. Огледа се объркано. Нима това беше някакво непознато свойство на планетата?

Отново закрачи. Пак почувства ледения удар и предната част на кожата му се покри със скреж.

Това беше сериозно. Мабогците бяха едни от най-издръжливите форми на живот в Галактиката, но и те имаха своите граници. Огледа се, за да потърси източника на неприятността.

Съществата *стреляха* по него!

За миг мисловните му центрове отказаха да се доверят на сетивата му. Калън знаеше какво е убийство. Бе наблюдавал тази извратеност у някои низши животински видове, скован от ужас. Разбира се, беше чел и книги за психологията на това явление, и в тях се описваха всички убийства, извършени някога на Мабог.

Но подобно нещо да се случи на самия него... Не можеше да повярва.

Последва нов удар. Застана неподвижно и се опита да убеди сам себе си, че това наистина се случва. Не можеше да разбере как така същества, които имат достатъчно развито чувство за сътрудничество, за да управляват космически кораб, са способни да извършат *убийство*.

Освен това, те изобщо, не го познаваха.

В последния момент Калън се обърна и хукна към гората. Сега и трите същества стреляха, а тревата около него побеляваше от скрежа. Телата на Мабогците не издържаха на студ и той усещаше как вътрешните му органи измръзват.

Все още не беше в състояние да повярва.

Калън стигна до гората и миг преди да се скрие зад първото дърво, го улучиха два заряда. Почувства как органите му заработиха трескаво, за да възстановят телесната му температура и с дълбоко съжаление се остави тъмнината да го обгърне.

— Глупаво същество — отбеляза Аги и прибра бластера в кобура си.

— Глупаво и издръжливо — кимна Барнет. — Но ако дишаше кислород, нямаше да понесе толкова изстрели. — Той се ухили гордо, тупна сребристата ламарина на кораба и добави: — Ще го наречем „Индевър 2“.

— Три пъти „ура“ за капитана! — извика Виктор възторжено.

— Спести си дъха — каза Барнет. — Ще ти потрябва за друго. — Вдигна поглед към небето. — Остават ни около четири часа светлина. Виктор, пренеси храната, кислорода и инструментите от „Индевър 1“ и деактивирай двигателите. Някой ден ще се върнем, за да спасим старата барака, но сега искам да излетим преди изгрев.

Виктор тръгна. Барнет и Аги влязоха през люка.

Задната част на „Индевър 2“ беше заета от генератори, двигатели, резервоари за гориво и кислород. След това имаше огромен товарен отсек, който заемаше почти половината от кораба. Беше пълен с всевъзможни ядки — от един до двајсетина сантиметра в диаметър и с най-различни цветове. Празни бяха само две отделения при носа.

Първото вероятно беше стая за екипажа, защото беше единственото обитаемо място. Но вътре нямаше нищо — никакви кресла за понасяне на ускорението, никакви столове или маси. Нищо, освен лъснатият метален под. По тавана и стените се виждаха няколко отвора, но предназначението им не беше ясно.

Съседното помещение явно беше пилотска кабина. Стори им се твърде малка — би побрала само един човек, а пултът за управление беше претрупан с прибори.

— Е, твой е — каза Барнет. — Да видим какво ще успееш да направиш.

Аги кимна, огледа се за стол и клекна пред пулта. Започна да го изучава.

След няколко часа Виктор пренесе всичките им запаси на борда на „Индевър 2“. Аги все още не бе докоснал каквото и да било. Опитваше се да разбере кое копче за какво служи според цвета и разположението му. Не беше лесно, дори и ако се предположеше, че пултът е направен от същества с близка до тяхната нервна система и начин на мислене. Дали например помощният ускорител задействаше отляво надясно? Ако не, щеше да се наложи да променя навиците си.

Дали червеното беше сигнал за опасност, според конструкторите на кораба? Ако е така, голямото червено копче можеше да е за аварийно източване на горивото. Но червеното можеше да означава и загрято гориво и тогава с копчето може би се управляваше притока на енергия.

Според него то служеше за форсиране на двигателите в случай на неприятелско нападение.

Аги продължаваше да изучава пулта мълчаливо. Знаеше, че модерните кораби на практика не могат да бъдат повредени от пулта. Беше убеден и че е доловил някаква закономерност.

Барнет надникна през вратата и попита:

— Готов ли си?

Аги огледа още веднъж приборите и отговори:

— Мисля, че да. — Докосна едно копче и добави: — Това трябва да е за люковете.

Завъртя го. Виктор и Барнет чакаха плувнали в пот в леденото помещение.

Чуха мекото плъзгане на смазан метал. Двойният люк се затвори.

Аги се усмихна и плю на пръстите си за късмет.

— Това е системата за въздух.

Натисна копчето и от тавана започна да прониква жълтеникав дим.

— Системата е замърсена — промърмори Аги и завъртя регулатора. Виктор се разкашля.

— Спри го — извика Барнет.

Димът запълни двете помещения почти моментално.

— *Спри го!*

— Нищо не виждам! — Аги затърси копчето пипнешком, не го улучи натисна другото под него. Генераторите започнаха да реват гневно, по пулта заиграха синкави светлинки и плъзнаха по стената.

Аги отстъпи назад и се строполи. Виктор вече бе стигнал до товарното отделение и се мъчеше да разбие вратата с юмруци. Барнет закри устата и носа си с една ръка и се спусна към пулта. Натисна някакво копче и почувства как корабът се завърта около него като пиян.

Виктор се свлече на пода.

Барнет продължи да натиска копчетата безразборно.

След миг генераторите спряха. После отнякъде нахлу свеж въздух. Капитанът избърса насълзените си очи и погледна нагоре.

От тавана вече не нахлуваше жълт дим. По някаква случайност беше отворил и люка, така че помещението постепенно се изпълни с хладния вечерен въздух на планетата. Скоро можеха да дишат нормално.

Виктор се изправи на крака, но Аги не помръдваше. Барнет му направи изкуствено дишане, като не преставаше да ругае. Клепачите на пилота най-накрая трепнаха, а гръдният му кош започна да се издига и спуска. След няколко минути Аги се надигна и тръсна глава.

— Какъв беше този дим? — попита Виктор.

— Боя се — отговори Барнет, — че е газът, който диша нашият плосък приятел.

Аги поклати глава.

— Не е възможно, капитане. Разхождаше се навън без никаква маска за дишане...

— Дишането при различните космически същества се различава значително — каза Барнет. — Видът на този приятел беше доста по-различен от нашия.

— Това никак не е добре — кимна Аги.

Тримата се спогледаха. В последвалата тишина чува слаб, заплашителен звук.

— Какво беше това? — попита Виктор и извади бластера си.

— Млъквай! — изкрещя ядосано Барнет.

Ослушаха се. Докато се опитваше да разбере какъв е звукът, капитанът почувства как косата на тила му настръхва.

Идваше отдалеч. Като че ли метал удряше твърд неметален предмет.

Тримата погледнаха през илюминатора. На последните лъчи на слънцето видяха, че люкът на „Индевър 1“ е отворен. Звукът идваше от вътрешността му.

— Невъзможно! — възкликна Аги. — Бластерите...

— Не са го убили — довърши Барнет вместо него.

— Лошо — изсумтя Аги. — Много лошо.

Виктор все още стискаше оръжието си.

— Капитане — каза той, — ако изляза и се разходя нататък...

Барнет поклати глава.

— Няма да ти позволи да се доближиш. Чакайте да помисля. Там остана ли нещо, което би могъл да използва? Двигателите?

— Не може да ги включи. Контактите са у мен — отговори Виктор.

— Добре. В такъв случай няма нищо, което...

— Киселината — прекъсна го Аги. — Силна е. Но не виждам какво ще направи с нея.

— Нищо няма да направи — кимна Барнет. — Ние сме в този кораб и ще останем на него. Все пак трябва да го накараме да полети.

Аги погледна към пулта за управление. Преди половин час имаше чувството, че го е разучил. Сега знаеше, че е нещо като хитроумен, смъртоносен капан.

Капанът не беше заложен нарочно, но космическият кораб трябваше да става не само за пътуване, а и за живеене. Апаратурата щеше да опита да възпроизведе жизнените условия на съществото, да удовлетвори неговите нужди.

Това можеше да се окаже фатално за тях.

— Ще ми се да знаех от каква планета е — каза Аги навъсено. Ако имаха представа в каква среда живее, щяха да са наясно какви условия ще създаде корабът.

Засега бяха разбрали, че диша отровен жълт газ.

— Всичко е наред — каза Барнет не много уверено. — Просто разбери как се управлява двигателят и ще оставим другото както си е.

Аги се върна при пулта.

На Барнет му се искаше да разбере какво прави чудатото същество. Вгледа се в стария си кораб в полуздрача и се вслуша в странните удари на метал в неметал.

Калън с изненада откри, че още е жив. На Мабог имаха една поговорка: „Или умираш бързо, или изобщо не умираш“. Досега не беше умрял.

Надигна се уморено и се облегна на близкото дърво. Единственото червено слънце на планетата беше ниско над хоризонта, а наоколо подухваше ветрец от отровен кислород. Опита да поеме дъх и установи, че дробовете му все още са затворени. Живителният жълт

въздух, който дишаше, макар и изтощен от дългата употреба, все още го поддържаше.

Но не можеше да се ориентира. Корабът му стоеше там, където го бе оставил. Отслабващата червена светлина хвърляше отблясъци по корпуса и за миг Калън имаше чувството, че не е имало непознати същества, че си е въобразил всичко това и че може да се върне...

Видя как единият от чужденците влезе в кораба му, натоварен с предмети. След малко люкът се затвори.

Беше истина в крайна сметка. Застави се да се върне към мрачната реалност.

Изпитваше остра нужда от въздух и храна. Кожата му беше суха и напукана, нуждаеше се от почистване. Само че храната, въздухът и почистването бяха на кораба. У себе си имаше само една ядка от керла и взривното устройство.

Ако успееше да разчупи костилката и да изяде ядката, щеше да възвърне част от силите си. Само че как би могъл да я разчупи?

Пълната му зависимост от машините го удиви. Сега трябваше да търси начин да се справи с нещо толкова обикновено и не знаеше как да постъпи. Корабът вършеше всичко автоматично и не му се бе налагало да мисли за подобни проблеми.

Калън установи, че съществата изоставят своя кораб. Защо? Все едно. Ако останеше тук, щеше да е мъртъв още преди да изгрее слънцето. Единственият му шанс да оцелее се намираше в чуждия кораб.

Запълзя бавно през тревата, като спираше само когато му се завиеше свят от умора. Опитваше се да следи какво става на собствения му кораб. Ако онези същества решеха да го нападнат сега, с него беше свършено. Но не се случи нищо. След продължилото цяла вечност пълзене — както му се стори — най-накрая успя да се промъкне в кораба им.

В полуздрача видя, че машината е много стара. По стените, които по принцип бяха твърде слаби, личаха множество кръпки. Всичко говореше, че машината е използвана дълги години.

Разбра защо отидоха на неговия кораб.

Отново му се зави свят. По този начин тялото му го подсещаше, че трябва да се погрижи за него.

Най-сериозният проблем му се струваше храната. Извади ядката от керла. Беше кръгла, около двайсет сантиметра в диаметър. Черупката беше дебела два. Тези ядки бяха основната съставка на космическата храна. Съдържаха удивително много енергия, а оставени в черупките си, издържаха практически вечно.

Опря керлата на стената, взе някакво метално парче и я удари с него. Разнесе се тъп звук, като от барабан. Черупката остана невредима.

Калън се зачуди дали онези същества са чули удара. Трябваше да рискува. Стъпи здраво на пода и продължи да удря. След петнайсет минути беше почти напълно изтощен, а металната пръчка се бе изкривила.

Черупката все още бе цяла.

Не можеше да я разчупи без специалното устройство, което монтираха на всеки космически кораб. На никой досега не му беше минавало през ум да търси друг начин.

Това беше ужасяващо свидетелство за собствената му безпомощност.

Вдигна металното парче още веднъж, но крайниците му не се подчиняваха. Пусна го.

Изстиналата му кожа пречеше на движенията му. Постепенно се втвърдяваше и скоро щеше да стане като камък. След това нямаше да може да се движи и, напълно парализиран, щеше да умре от задушаване.

Прогони обзелото го отчаяние и се опита да мисли. Трябваше да се погрижи за кожата си незабавно. Това бе дори по-важно от храната. Ако беше на собствения си кораб, щеше да я измие, да я затопли и да я излекува. Съмняваше се, че тук щеше да намери подходящи препарати за това.

Другият изход беше да разкъса външния й пласт. Долният щеше да пари няколко дни, но поне нямаше да му пречи да се движи.

Потърси с очи уреда за смяна, но веднага си спомни къде е. Чужденците нямаха дори и този жизненоважен апарат. Можеше да разчита единствено на себе си.

Взе металната пръчка, огъна я като кука и я мушна под една гънка. Дръпна с всички сили.

Кожата му не се разкъса.

После се мушна между близкия генератор и стената, като закачи куката по друг начин, само че ръцете му не бяха достатъчно дълги и кожата отново си остана цяла.

Опита безуспешно десетина различни начини. Без механична помощ не можеше да обездвижи тялото си достатъчно.

Пусна металната пръчка уморено. Не можеше да направи нищо, абсолютно нищо. Тогава си спомни неизползвания взрив.

Някаква примитивна част от мозъка му — за съществуването ѝ досега не бе подозирал — му подсказа, че изходът от ситуацията е много прост. Можеше да остави бомбата под кораба, без онези да го видят. Лекият заряд щеше да го подхвърли двайсетина метра нагоре, без да го повреди.

А съществата несъмнено щяха да умрат.

Ужаси се. Как можа да му мине през ума подобно нещо!? Етиката на неговата планета, дълбоко вкоренена в цялото му същество, забраняваше да се отнема живота на друго интелигентно същество независимо от обстоятелствата. Каквито и да са те.

„А оправдано ли е това? — обади се примитивната част от мозъка му. — Тези същества са болни. За Вселената ще е по-добре да се отърве от тях, а наред с това ще помогнеш и на себе си. Помисли си добре.“

Извади взрива, огледа го и бързо го прибра.

„Не!“ — каза си, но не толкова убедено.

Реши да не мисли повече. Опирайки се на уморените си, почти напълно втвърдени крака, започна да претърсва чуждия кораб, за да открие начин да спаси живота си.

Аги седеше пред пулта в пилотската кабина и уморено отбелязваше проверените копчета с неизтриваем молив. Боляха го дробовете, не беше спал цяла нощ. Навън вече сивееше зората, а около кораба подухваше мразовит вятър. Вътре беше светло, но студено, защото той не искаше да пипа приборите за температурата.

Влезе Виктор, превил гръб под тежък сандък.

— Къде е Барнет? — попита Аги.

— Идва — отвърна Виктор.

Капитанът бе наредил цялото им оборудване да се пренесе отпред, така че да могат да го използват веднага. Но стаята за екипажа беше малка и сега почти не бе останало свободно място.

Виктор се огледа, за да види къде да остави сандъка и погледът му се спря на малка врата в стената. Натисна копчето върху нея и тя гладко се плъзна към тавана. Отзад имаше пространство, колкото неголям килер. Реши, че е идеално за склад.

Без да обръща внимание на черупките, с които беше осеян подът, той влезе вътре и издърпа след себе си сандъка.

Таванът започна да се спуска веднага.

Виктор изкрещя и викът му отекна по целия кораб. Подскочи нагоре — удари си главата и падна зашеметен по очи.

Аги излезе бързо от пилотската кабина, дотича и Барнет. Капитанът се опита да измъкне Виктор за краката, но излъсканият под не му даваше никаква опора.

С невероятно самообладание Аги протегна ръце и изправи сандъка върху тясната му страна. Той спря за миг движението на тавана. Двата сграбчиха Виктор за краката и този път успяха да го измъкнат. Тежкия сандък се пропука и след миг се счупи на трески.

Таванът на малката стаичка, който се движеше по смазана шина, го смачка до дебелина няколко сантиметра и безшумно се издигна на мястото си.

Виктор седна и разтри главата си.

— Капитане — каза той умолително, — не може ли да се върнем на нашия си кораб?

Аги също се съмняваше в успеха на операцията. Погледна малката стаичка, чийто под беше осеян с черупки и каза уморено:

— Този кораб наистина е опасен. Виктор изглежда е прав.

— Искате да се откажем? — попита Барнет.

Аги направи кисела физиономия и кимна.

— Лошото е — каза той, без да гледа капитана, — че не знаем с какво ще ни изненада следващия път. Прекалено рисковано е.

— А даваш ли си сметка от какво се отказваш? Само корпусът струва цяло състояние. Хвърли ли поглед на двигателите? Веднъж като излети, няма какво да го спре. Може да пробие дупка в някоя планета и да излезе от другата ѝ страна, без дори да му се обели боята. Искаш да се откажеш?

— Ако ни убие, няма да имаме голяма полза от всичко това — възрази Аги.

Виктор кимна замислено. Барнет изглежда единия, после другия.

— А сега, слушайте ме внимателно. Няма да се откажем от този кораб. Той не е опасен. Просто е пълен с непозната апаратура. Цялата работа е да не пипаме каквото не трябва, докато не се доберем до някой док. Ясно ли е?

Аги понечи да отбележи нещо във връзка с шкафовете, които се превръщат в хидравлични преси. Бъдещето не му се струваше розово. Все пак изражението на капитана го накара да се откаже.

— Успя ли да отбележиш всички копчета на пулта? — попита Барнет.

— Остават ми още няколко.

— Добре, свърши с това и няма да пипаме нищо излишно. Ако оставим останалата част от кораба на мира и той ще ни остави на мира. Няма да има проблеми, ако държим ръцете си настрана и не пипаме нищо.

Барнет се облегна на стената, избърса запотеното си лице и разкопча дрехата си.

В същия момент от стената изскочиха два метални обръча и обвиха гърдите и стомаха му.

Капитанът се вторачи в тях за миг и след това напрегна сили, за да се измъкне. Лентите бяха здрави. Чу се специфично щракане и от стената се появи тънка жичка. Тя докосна дрехата на Барнет и се прибра.

Аги и Виктор гледаха безпомощно.

— Изключете това! — извика капитанът ядосано.

Аги се втурна към пулта за управление. Виктор продължаваше да гледа. От стената се появи метален манипулатор, в чийто край стърчеше десетсантиметрово острие.

Виктор се раздвижи. Изтича до стената и се опита да изтръгне манипулатора с острието, но той се извъртя и го запрати в другия край на помещението.

С прецизност на хирург острието разцепи връхната дреха на Барнет, без да засегне ризата му отдолу. После се прибра в стената.

Аги започна да натиска копчетата безразборно. Генераторите завиха, люковете започнаха да се отварят и затварят, стабилизаторите

се затресоха, светлините замигаха. Механизмът, който стискаше Барнет, не помръдна.

Тънката жичка се появи отново. Докосна ризата на капитана и за миг замря. Механизмът в стената зажува тревожно. Жичката докосна ризата още веднъж, сякаш не беше наясно какво да прави с нея.

— Не мога да го изключа! — извика Аги от другата стая. — Изглежда е пълен автомат.

Жичката се прибра и на нейно място отново се появи острието. Виктор бе успял да намери тежък гаечен ключ. Спусна се напред, вдигна го и го стовари върху острието, като едва не удари главата на Барнет.

Дори не го одраска. Съвсем спокойно то разряза ризата на капитана от горе до долу и го остави гол до кръста.

Не го нарани. Барнет отвори очи ужасено, защото жичката се появи за трети път. Виктор захапа юмрук и се обърна с гръб. Аги затвори очи.

Жичката докосна живата кожа на капитана, изжува одобрително и се прибра в стената. Металните ленти се отвориха. Барнет се свлече на колене.

Известно време и тримата мълчаха. Нямаше какво да се каже. Капитанът гледеше мрачно в пространството пред себе си. Виктор започна да пука със ставите на пръстите си, докато Аги не го сбута да престане.

Старият пилот се мъчеше да разбере защо механизмът разряза дрехите на Барнет и спря когато установи, че е стигнал до кожата му. Нима онова същество се събличаше по този начин? Струваше му се безсмислено. Но пък и килерът преса не му изглеждаше по-разумно изобретение.

Донякъде се радваше, че се бе случило. Барнет би трябвало да си е взел поука. Сега щяха да изоставят това коварно чудовище и да решат как да се върнат на собствения си кораб.

— Донеси ми нова риза — нареди капитанът и Виктор веднага отиде да я вземе. Барнет я облече, като внимаваше да не се доближава до стените.

— След колко време ще размърдаш това нещо? — попита той Аги.

— *Какво!?*

— Много добре ме чу.

— Не ти ли беше достатъчно? — изпъшка Аги.

— Не. След колко време можем да излетим?

— След около час — изсумтя пилотът. Какво друго би могъл да каже? Всичко вече започваше да му се струва прекалено. Той се обърна и бавно влезе в пилотската кабина.

Върху ризата Барнет облече пуловер и яке. В помещението беше студено и той трепереше.

Калън лежеше неподвижно на пода в чуждия кораб. Съвсем глупаво бе изразходвал почти всичките си сили в опитите да свали външния пласт на кожата си, но тя ставаше все по-твърда, а той — все по-слаб. Сега му се струваше безсмислено да се опитва да се движи. По-добре да лежи, да чувства как вътрешните огънове постепенно гаснат...

Скоро засънува назъбените възвишения на Мабог и големия космодрум Кантаноп, където кацаха междузвездните кораби на търговците, натоварени с най-странни стоки. Здравчаваше се и над плоските покриви се виждаха двете залязващи слънца. Но защо залязваха едновременно и на юг? Синьото и жълтото? Как биха могли да залязат на юг? Физически това беше невъзможно... може би баща му щеше да обясни, защото ставаше все по-тъмно.

Отърси се от фантазията, отвори очи и видя сивкавата светлина на утринта. Един космически пътешественик от Мабог не би трябвало да умре по този начин. Щеше да опита пак.

След половин час уморително търсене, най-накрая в задната част на кораба откри затворен метален контейнер. Съществата явно го бяха забравили. Откърти капака и погледна вътре. Видя няколко бутилки, внимателно уплътнени, за да не се счупят при удар. Калън взе едната и я разгледа.

На етикета имаше голям бял символ. Не би трябвало да му е познат, но въпреки това му се струваше, че някъде го е виждал. Напрегна се, за да си спомни къде.

После постепенно споменът изплува. Това беше изображение на череп от хуманоид. В Съюза на Мабог имаше една подобна раса и той бе виждал как изглеждат черепите на тези същества в музея.

Но какво търсеше това изображение върху бутилката?

За Калън черепът бе символ на достойнство и уважение. Може би тъкмо това бяха имали предвид производителите... Отвори бутилката и помириxa съдържанието ѝ.

Интересна миризма. Напомняше му за...

Разтвор за почистване на кожа!

Без повече да мисли, изля цялата бутилка върху себе си. Зачака, без да смее да се надява. Ако успееше да приведе кожата си в ред...

Да, наистина. Течността от бутилката с черепа наистина беше слаб почистващ разтвор. Имаше и приятен аромат.

Изля още една бутилка върху задебялата си кожа и почувства как живителната течност се просмуква в порите. Тялото му, зажадняло за хранителни вещества, сякаш молеше за още. Изля още една бутилка.

Калън остана легнал дълго време, за да позволи на живителната течност да попие. Кожата му постепенно се отпусна и омекна. Почувства прилив на нови сили, на ново желание за живот.

Щеше да оживее!

След банята Калън разгледа пулта за управление с надеждата да се прибере на Мабог с този стар сандък. Имаше няколко очевидни трудности. Най-напред, пултът за управление не беше в отделно помещение. Зачуди се защо ли. Тези странни същества не биха могли да превърнат целия си кораб в антиускорителна камера. Просто нямаше как! Нямаше достатъчно място, за да се задържи противоускорителната течност.

Това го объркваше, но пък и самите същества бяха странни. Би могъл да се справи с трудностите. Отиде да огледа двигателите и видя, че се задействат със специални контактни пластини, които липсваха. Нямаше да се справи.

Оставаше само едно — да си върне собствения кораб.

А как?

Заразхожда се напред-назад неспокойно. Етиката забраняваше да се убиват интелигентни същества и принципът не подлежеше на коментар. При абсолютно никакви обстоятелства — дори когато собствения ти живот е застрашен — нямаш право да убиваш. Това мъдро правило бе служило на мабогците добре в миналото. Благодарение на строгото му спазване, те не бяха воювали в продължение на три хиляди години и цивилизацията им бе достигнала

висша степен на развитие. Подобен успех щеше да е невъзможен, ако бяха допусkali изключения. Изключенията подкопават и най-здравите принципи.

Той нямаше да го допусне.

А нима беше готов пасивно да чака смъртта си?

Погледна надолу и с изненада забеляза, че почистващия разтвор е проял дупка в пода. Колко некачествен беше чуждият кораб! Дори и този слаб разтвор успя да го повреди! Вероятно и собствениците му бяха също толкова слаби.

Една бомба би свършила работата.

Отиде до илюминатора. Не забеляза да има охрана. Предположи, че се готвят за излитане. Нямаше да е трудно да се промъкне през тревата до кораба...

И никой на Мабог не би разбрал какво се е случило.

Калън установи, че без да го осъзнае е изминал почти половината разстояние между двата кораба. Стори му се чудно, че тялото му може да прави неща, без умът му да ги осъзнава.

Извади бомбата и пропълзя още напред.

Защото, в края на краищата, какво значение би могло да има това убийство?

— Още ли не си готов? — попита Барнет към обяд.

— Мисля, че съм готов — отговори Аги и се вторачи в изподраскания пулт. — Във всеки случай по-готов от това няма да стана.

Барнет кимна.

— С Виктор ще бъдем в другото помещение. Използвай минималното ускорение.

Капитанът се върна в стаята за екипажа. Аги се закопча с импровизирания колан и потри нервно ръце. Доколкото можеше да прецени, бе разгадал най-важните прибори. Всичко би трябвало да е наред. Поне се надяваше да е така.

Все още не бе в състояние да забрави шкафа преса и манипулатора с острието. Кой би могъл да каже още какво ще се случи с този безумен кораб?

— Готови сме — извика Барнет от другото помещение.

— Разбрано — отвърна Аги. — След около десет секунди.

Затвори люка. Вратата на пилотската кабина се затвори автоматично и го изолира от останалите. Обзе го лек пристъп на клаустрофобия, но въпреки това активира двигателите. Засега всичко вървеше добре.

На пода се появи съвсем тънък пласт течност, напомняща машинно масло. Реши, че се е изляло отнякъде и не му обърна внимание. Приборите работеха отлично. Зададе курса на клавиатурата и активира устройството за управление на полета.

После почувства нещо мокро в краката си. Погледна надолу и видя, че маслото се е надигнало с няколко сантиметра. Доста голямо количество, за да е изтекло случайно. Не беше в състояние да си обясни как така хубав кораб като този може да има такъв сериозен дефект. Разкопча колана и пипнешком опита да открие откъде навлиза течността.

Откри. На пода имаше четири малки дупчици и през тях в кабината струеше масло.

Аги натисна бутона на вратата, но тя остана затворена. Без да губи самообладание, той се опита да разбере какво не е на ред.

Би трябвало да се отвори.

Не се отваряше.

Маслото бе стигнало почти до коленете му.

Усмихна се глупаво. Разбира се! Вратата се затваряше херметически от пулта за управление. Натисна копчето и се върна.

Пак не искаше да се отвори.

Напрегна всички сили, но не успя да я помръдне. Върна се при пулта. Когато влязоха в кораба, нямаше масло, следователно би трябвало да има канал за оттичане.

Откри го, когато гъстата течност бе стигнала до кръста му. Отвори клапана, маслото изтече и вратата се отвори почти веднага след това.

— Какво има? — попита Барнет.

Аги му каза.

— Значи ето как става — промърмори капитанът. — Радвам се, че научих.

— Кое как става? — попита Аги, който имаше чувството, че Барнет гледа на нещата несериозно.

— Как издържа на ускорението при излитане. Стори ми се странно. Тук няма нито специални кресла, нито легло. Просто няма към какво да се привържеш. Значи съществото се потапя в масло, което изпълва кабината автоматично, щом корабът се приготви за излитане.

— А защо вратата не се отвори?

— Очевидно е. Иначе целият кораб ще се изпоцапа.

— Не можем да излетим — заяви Аги.

— Защо?

— Защото не мога да дишам, ако съм потопен в масло. То се появява, когато подадеш захранването и няма начин да го спреш.

— Мисли с главата си. Закрепи канала в отворено положение и колкото масло влиза, толкова и ще излиза.

— Не ми беше хрумвало — призна Аги неохотно.

— Да действаме тогава.

— Най-напред искам да се преоблека.

— Не. Първо накарай проклетият кораб да излети.

— Но, капитане...

— Действай! — нареди Барнет. — Не се знае какво мисли да направи собственикът му.

Аги сви рамене, върна се в пилотската кабина и се закопча с колана.

— Готови ли сме?

— Да. Стартирай.

Аги закрепил капака на канала в отворено положение и маслото не достигна по-високо от подметките му. Активира всички агрегати, без повече неприятности.

— Старт! — извика той, зададе минимално ускорение и плю на пръстите си за късмет.

После задейства двигателя.

С дълбоко съжаление Калън видя как корабът му отлита. Все още стискаше бомбата.

Бе стигнал до него, дори бе останал отдолу няколко секунди. После се бе върнал на чуждия. Оказа се неспособен да сложи взрива.

Нямаше начин само за няколко часа да надвие наслояването със столетия.

Наслояването... имаше и още нещо.

Малко индивиди, от която и да е раса, убиват за удоволствие. От друга страна, съществуват и съвсем адекватни причини да убиеш, причини, които биха удовлетворили всеки философ...

Лошото е, че веднъж като ги приемеш, изникват още и още. А убийствата, ако веднъж се примириш с тях, няма да престанат. Следват войни и разруха.

Калън чувстваше, че това убийство по някакъв начин е свързано със съдбата на расата му. Отказът от него беше въпрос на оцеляването й. Но тези мисли не го караха да се чувства по-добре.

Остана загледан в кораба си, докато той се превърна в точка на небето. Чужденците излетяха със смешно малко ускорение. Не можеше да си обясни защо постъпват така. Или искаха да му се подиграят?

Несъмнено садизмът им беше предостатъчен, за да го направят.

Върна се в другия кораб. Желанието му да живее не беше намалало. Нямаше намерение да се предава. Щеше да се държи за живота до последния възможен момент, надяваше се на шанса — едно на милион — на тази планета да кацне и друг кораб.

Огледа се и си помисли, че от почистващия разтвор би могъл да приспособи нещо годно за дишане. Щеше да издържи ден-два. После, ако успееше да разчупи ядката...

Стори му се че навън чува шум и изтича до входа. Небето беше пусто. Корабът му го нямаше, беше свършено сам.

Върна се вътре и се зае със сериозната задача да остане жив.

* * *

Когато Аги дойде на себе си, разбра, че преди да изпадне в безсъзнание е успял да намали ускорението наполовина. Тъкмо това бе спасило живота им.

Но дори и минималното ускорение — стрелката едва трепкаше около нулата — беше непоносимо тежко! Аги отвори вратата и изпълзя навън.

При излитането коланите на Барнет и Виктор се бяха скъсали. Виктор бе започнал да се свестява, а Барнет се опитваше да се измъкне от купчина изпочупени сандъци.

— Смяташ ли, че летим в кръг? — попита той. — Казах ти, минимално ускорение!

— Започнах с *по-малко* от минималното — отговори Аги. — Отиди да погледнеш записа, ако не вярваш.

Барнет влезе в пилотската кабина и веднага Се върна.

— Това е лошо — каза той. — Нашият приятел лети с доста по-голямо ускорение от нашето.

— Така изглежда.

— Не ми беше минало през ум — продължи капитанът. — Вероятно планетата му е тежка и за да излетиш от нея е необходимо ускорение, доста по-голямо от земното.

— Какво ме удари? — попита Виктор и разтри главата си. Нещо зад стените тиктакаше. Корабът бе напълно буден и всички агрегати работеха.

— Става топло, нали? — добави той.

— Да. И налягането се увеличава — кимна Аги.

Върна се в пилотската кабина. Барнет и Виктор останаха на прага.

— Не мога да спра това — заяви Аги. — Температурата и налягането се регулират автоматично. След като корабът полети, сами заемат „нормални“ стойности.

— По-добре опитай пак — каза Барнет. — Иначе ще се изпържим.

— Няма начин.

— Невъзможно е да няма регулатор за температурата.

— Има — отговори Аги. — Ето го тук. Най-ниското деление е, а продължава да се затопля.

— Докъде, според теб, ще стигне? — попита Барнет.

— Не знам. Но не бих искал да науча чрез експеримент. Корабът е направен от сплави, които се топят при изключително високи температури. Конструкцията му позволява да издържа десет пъти по-голямо натоварване от нашите кораби. Като се замислиш за всичко това...

— Не може да няма начин да се спре отоплението — продължи да настоява Барнет. Свали якето и пуловера и остана по риза. Температурата се покачваше бързо и по пода вече ставаше невъзможно да се ходи.

— Изключи го! — извика Виктор.

— Един момент — отвърна Аги. — Аз не съм конструирал този кораб, откъде да знам как...

— Изключи! — изпищя Виктор и разтърси Аги като парцалена кукла. — Изключи!

— Пусни ме! — пилотът посегна към бластера си, после сякаш го осени някакво вдъхновение и изключи двигателите.

Тиктакането в стените престана. Помещенията започнаха да изстиват.

— Какво направи? — попита Виктор.

— Температурата и налягането се понижават, когато се изключат двигателите — обясни Аги. — В безопасност сме, ако не ги използваме.

— Колко време ще ни е нужно, за да стигнем до най-близкия космодрум? — попита Барнет.

Аги се замисли.

— Около три години. Доста далече сме.

— Възможно ли е по някакъв начин да махнем това отопление? Да изтръгнем цялата инсталация, ако трябва.

— Вградена е в карангията на кораба — отговори Аги. — За това трябва двигателите да се изключат напълно. Необходима е и квалифицирана помощ. Дори и тогава няма да е лесно.

Барнет остана мълчалив.

— Добре — каза той след малко.

— Какво „добре“?

— Нямаме избор. Трябва да се върнем на онази планета и да вземем нашия кораб.

Аги въздъхна с облекчение и зададе нов курс.

— Мислиш ли, че онзи ще ни го върне? — попита Виктор.

— Разбира се, че ще го върне — отговори Барнет. — Ако все още е жив. Мисля, че няма търпение да се качи на собствения си кораб. За да го направи, ще трябва да излезе от нашия.

— Разбира се. Само че когато се качи на неговия...

— Ще повредим пулта за управление — каза Барнет. — Това ще го забави.

— За известно време — отбеляза Аги. — Но ще излети рано или късно и ще ни подгони. Не можем да му избягаме с онази барака.

— Няма да се наложи — каза капитанът. — Нужно е само да излетим преди него. Корпусът му е здрав, но не мисля, че ще издържи три атомни бомби.

— Умно — отвърна Аги и се усмихна.

— Единственият логичен ход — поклати глава Барнет. — Дори и смачкани, сплавите от корпуса пак си имат цена. А сега ни върни без да ни опечеш живи, ако можеш.

Аги включи двигателите и насочи кораба към планетата по свита спираловидна траектория. Стените отново затиктакаха, температурата се покачи почти веднага. Когато достигна нужната посока, Аги изключи и продължиха да се спускат благодарение на гравитацията.

През повечето време се движеха така, но когато приближиха повърхността, се наложи да включат двигателите отново, за да маневрират.

Най-накрая кацнаха и едва успяха да се измъкнат навън. Обувките им бяха прогорени, а телата им се покриха с мехури. Не остана никакво време, за да повредят пулта.

Скриха се в гората и зачакаха.

— Може да е умрял — прошепна Аги с надежда. Видяха как малката фигура се измъкна от „Индевър 1“. Съществуването се движеше много бавно, но все пак се движеше.

Наблюдаваха го.

— Представи си — обади се Виктор, — че е успял да си направи някакво оръжие.

— Представям си, че мълчиш — скастри го Барнет.

Съществуването отиде право към кораба си. Влезе вътре и затвори люка.

— Така — извика Барнет и стана. — Сега да излитаме колкото може по-бързо. Аги, поемаш пилотирането. Аз ще сложа контактите на двигателя. Виктор, ти ще затвориш люка. Действайте!

Хукнаха през поляната и след няколко секунди стигнаха до отворения люк на „Индевър 1“.

Дори и да искаше да бърза, Калън нямаше никакви сили да пилотира кораба си. Все пак знаеше, че ако влезе вътре, ще е спасен. Никой не би могъл да влезе през затворения люк.

Отиде при резервоара в задната част и отвори вентила. Вътрешността на кораба му се изпълни с живителния жълт въздух. Няколко минути само дишаше.

После занесе трите най-големи ядки керла до машината за чупене и ги отвори.

Нахрани се и се почувства много по-добре. Махна външната си кожа, после и следващия пласт, защото и той бе мъртъв. Едва третият се оказа жив.

Когато влезе в пилотската кабина, се чувстваше като новороден.

Сега вече ясно си даваше сметка, че трите същества са били временно полудели. Иначе не би могъл да си обясни връщането им.

Смяташе да открие техните власти и да им посочи местоположението на планетата. Щяха да ги намерят и да ги излекуват веднъж завинаги.

Чувстваше се щастлив. Не бе нарушил етичните принципи на своята планета, а това бе много съществено. Лесно би могъл да остави бомбата заредена в кораба им или пък да повреди двигателите им. А изкушението беше налице.

Но се бе въздържал. Не бе направил нищо.

Просто бе измислил някои елементарни неща, за да поддържа живота си.

Калън активира пулта за управление и се увери, че всичко е наред. Запали двигателите и антиускорителната течност започна да нахлува в кабината.

Виктор стигна люка първи и се втурна в кораба. Изскочи навън почти веднага след това.

— Какво стана? — попита Барнет.

— Нещо ме удари по лицето — отговори Виктор.

Надникнаха предпазливо.

Невероятно хитър капан. От акумулаторите бяха прокарани проводници и ако Виктор се бе докоснал до стената на кораба, щеше да

получи токов удар.

Махнаха проводниците и влязоха.

Хаосът беше пълен. Всичко, което можеше да се движи, беше изтръгнато от мястото му и захвърлено на пода. В ъгъла се търкаляше изкривена метална пръчка. Силната киселина бе разляна и на няколко места бе прояла дупки. Старата коруба на „Индевър“ беше пробита.

— И през ум не ми беше минало, че ще ни погоди такъв номер!
— възкликна Аги.

Продължиха да оглеждат. В задната част видяха още един капан. Вратата към товарния отсек ловко бе свързана с малък електродвигател. Ако някой я докоснеше, тя щеше да се отвори рязко и да го залепи за стената.

Откриха и други неща, чието предназначение не бяха в състояние да разберат.

— Ще можем ли да го поправим? — попита Барнет.

Аги сви рамене.

— Повечето ни инструменти останаха на „Индевър 2“. Мисля, че ще го закърпим за около година, но пак не мога да гарантирам, че обшивката ще издържи.

Излязоха. Другият кораб излетя.

— Какво чудовище! — изсумтя Барнет, докато гледаше проядения от киселината метал.

— Никога не можеш да си сигурен какво ще направи едно извънземно същество — обади се Аги.

— Добрият извънземен и мъртвият извънземен — поклати глава Виктор.

Сега „Индевър 1“ беше също толкова опасен и неразгадаем, колкото „Индевър 2“.

А „Индевър 2“ вече го нямаше.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.